

EL TIBET, UN REDUCTE MEDIEVAL FINS EL SEGLE XX

El Tibet o el paradís perdut

La invasió xinesa del Tibet es va justificar per la necessitat d'alliberar aquest país de la teocràcia del Dalai Lama. Els tibetans, però, es resisteixen a adaptar-se a unes formes dictades des de Pequín, que no els són pròpies.

Anna García Monell

La tecnificació accelerada de la societat occidental i la progressiva homogeneïtzació de tots els hàbits i costums, que abasta des de l'hamburguesa fins al *walkman*, ens menen a buscar d'altres maneres de viure i d'entendre la relació de l'home amb l'univers. El món oriental ofereix, encara, respostes insòlites als misteris de l'existència humana i manté, en alguns països, una gran diversitat de pràctiques culturals i religioses alienes als principis que configuren el món occidental.

El Tibet ha estat, fins ben entrat el segle XX, un reducte medieval a cau-

sa del seu aïllament, afavorit per l'extraordinària situació geogràfica, que el converteix en la zona més alta de la Terra, un altiplà voltat de cims que arriben a superar els 8.000 m., i mantingut per una societat tancada i reticent a qualsevol influència estrangera. Ginyes tan ancestrals com la roda no s'han incorporat al treball de l'home fins al nostre segle.

La invasió xinesa tampoc afavorí la desclosa del poble tibetà, sinó al contrari: protagonitzà un intent de genocidi amb la justificació d'alliberar aquest país de la teocràcia del Dalai Lama. Certament, la dominació xinesa ha portat avanços al desenvolupament del Tibet, però no sempre prou

adequats i oblidant la seva idiosincràsia com a cultura i com a poble. Avui dia aquest fet es fa ben palès en la pràctica incapacitat dels tibetans per a adaptar-se a unes formes de vida, dictades des de Pequín, que no els són pròpies. El rebuig és, doncs, evident i visceral, i la resposta a les nostres interpellacions en aquest tema és indefectiblement sempre la mateixa: «Els xinesos no ens agraden».

La població xinesa assentada al Tibet sembla viure d'esquena a aquesta problemàtica, quasi ningú es preocupa per aprendre el tibetà o per integrar-se al país. De fet, els únics exiliats són els mateixos tibetans ja que no se'ls ha deixat cap parcel·la de l'administració

o del govern, i es dediquen a les feines del camp, a la ramaderia o a qualsevol treball subaltern.

Una de les rutes d'accés a l'altiplà tibetà, oberta ara fa un parell d'anys i recentment tancada de nou arran de les darreres manifestacions nacionalistes, és la carretera que va de la capital del Nepal, Khatmandú, a Lhasa. Aquesta carretera s'enfila pels darrers pobles nepalins en ple Himàlaia, i el franc mal estat i les contínues esclavissades que han provocat les pluges monsoniques d'enguany obliguen el viantant a salvar a peu els trams deteriorats per improvisats corriols.

Un es troba gent del país que amb els peus nus o amb xanquetes recorren aquests camins amb pesats embalums a l'esquena. Sembla que no hi hagi res que deturi aquesta gent a continuar la vida de cada dia, avesats com estan als treballs més durs i a suportar les condicions climàtiques més extremes. Aquest estiu no podien comptar amb mitjans que els facilitessin el transport de queviures o d'altres materials, però, prescindint de cotxes i camions, travessen els Himàlaies a peu durant dies i mesos, tal com han fet des de temps immemorials.

Si els monjos i els monestirs constitueixen la imatge emblemàtica del país, el perfil de la població és força desconegut a occident. Se'ns fa molt difícil comunicar-nos amb paraules, però, en canvi, des del primer moment ens adonem de la simpatia dels tibetans: qualsevol cosa els fa riure i no dissimulen un cert aire burleta. En general són gent acostumada a la submissió i a l'obediència, conscients dels desavantatges

Les oracions als déus a 5.220 m. d'altitud.

socials i humans que es veuen obligats a acceptar com a poble ocupat.

Tampoc és estrany descobrir en les seves mirades un deix de tristesa mentre compartim una tassa de te amb mantega per revifar-nos del fred, o quan a la porta d'algun menjador de Lhasa o Shigatse ens demanen les sobres del dinar. El contrast més gran que podem establir venint de l'Índia o del Nepal és l'absoluta tranquil·litat que es respira al *Sostre del món*. Enrere queden la cridòria i el tràfec constant: ací, ni als mercats ni a les rutes dels pelegrins, res no sembla pertorbar l'assossegada calma de la vida quotidiana. Alguna cosa ens fa pensar si aquest món no serà realment l'estatge

dels déus. Un matí, però, no pot deixar de sorprendre'ns l'enrenou que sentim mentre passegem pel monestir de Tashilunpo, i ben aviat veiem desplegat davant dels nostres ulls un dels espectacles més fascinants de la vida monacal: una munió de monjos participen en el famós debat i s'interpel·len per parelles sobre els ensenyaments dels seus llibres sagrats tot picant de mans i movent el cos com si practiquessin alguna art marcial.

Les mostres de religiositat, però, no són patrimoni exclusiu dels monestirs ni dels monjos. Sense caure en cap mena de mixtificació cal dir que el tibetà és un dels pobles més religiosos del món, si més no la pràctica religiosa es fa evident arreu i en qualsevol moment del dia.

Passejant pels carrers de ciutats i pobles és habitual trobar-se files de pelegrins que seguint la direcció de les agulles del rellotge donen la volta als espais dedicats al culte tot fent voltar els seus molinets d'oració o fent genuflexions i estirant-se a terra, tant se val que la distància per recórrer sigui de metres o de quilòmetres.

Darrerament, el govern de Pequín ha volgut demostrar els seus nous aires oberturistes i ha permès la reconstrucció d'alguns monestirs i la incorporació d'una part de la població masculina a la vida religiosa. Els monestirs han estat potenciats perquè són el principal capital turístic del Tibet, però han esdevingut el centre de resistència nacionalista. Només cal pensar en el paper que ha jugat Jokhang, la catedral del lamaisme, en les manifestacions que va haver-hi a Lhasa el passat mes de setembre.

Els futurs monjos, rebent les classes dels seus mestres al temple.

CONCURS del LLIBRE INFANTIL '88

EL VAIXELL DE VAPOR

El Patronat de la FUNDACIÓ SANTA MARIA convoca el concurs del Llibre Infantil 1988. Per promoure la creació d'una literatura per a nens que els fomenti, amb qualitat literària autèntica, el gust per la lectura i que els trameti al mateix temps uns valors humans, socials, culturals o religiosos que ajudin a construir un món digne de la persona humana.

B A S E S G E N E R A L S	
Primer Premi 400.000 Pts.	- El primer premi comporta l'edició del llibre. - L'import del premi no anirà a compte dels drets d'autor. - Els originals hauran d'ésser inèdits i redactats en llengua catalana (valencià, mallorquí).
Finalista 200.000 Pts.	- L'extensió de les obres serà d'un mínim de 50 folis escrits a doble espai i a una sola cara i sota pseudònim. - El termini d'admissió dels originals es clourà el 15 de setembre de 1988.

Cal enviar 3 originals a Editorial Cruïlla

editorial **Cruïlla**

Balmes 245, 4t 1a Telf. 237 63 44
08006 BARCELONA

Els tibetans estan acostumats a caminar per corriols de vegades inacessibles.

El que està passant ara al Tibet és una incògnita: en tancar-se les fronteres, també s'ha convidat a deixar el país a tots aquells, periodistes o simples turistes, que podien seguir informant l'opinió mundial.

No són gaires les hipòtesis que es poden formular davant d'aquesta situació perquè és fàcil comprendre que la resistència o la desobediència pacífica que va recomanar el Dalai Lama, cap espiritual i polític tibetans, actualment exiliat a la ciutat índia de Dharamsala, és ben poca cosa comparada amb els arguments que imposen els soldats xinesos amb metralleres a les mans. Certament ens preguntem, però, en quines condicions continua la difícil convivència de xinesos i tibetans al país de Bo, nom tibetà del Tibet, ¿què s'haurà fet dels nostres amics? I, de sobte, evoquem aquells rostres colrats per l'aire i el sol, enmig d'un paisatge tan immens com desèrtic, trencat molt de tant en tant per algun llogaret o per les inquietants ruïnes d'algun monestir, i sabem que, malgrat tot, la vida segueix indefectiblement el seu curs, en una barreja de temps quasi irreconciliables: el segle XX i l'època medieval.

Nens amb el cap rapat, vius com una mostela, juguen a enlairar estels al capdamunt dels cims que arreceren la ciutat vella de Shigatse. Enllà, damunt dels terrats de les cases de sostre baix, en els colls de les muntanyes o a la porta dels monestirs, voleien les oriflames abandonades al vent. Ens enduem aquesta imatge de jocs i pregàries com a símbol, silenciós però evident, del desig d'aquest poble de no trencar el que defineix la seva vida terrena: el lligam amb la natura i el culte als seus déus. □